

МОТИВИ

към проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за данък върху добавената стойност

Направените предложения за изменение и допълнение на Закона за данък върху добавената стойност са във връзка с необходимостта от хармонизация на българското данъчно законодателство с изискванията на европейските директиви и решения на Съда на ЕО в областта на косвеното облагане, както и с прецизиране на текстове, които създават проблеми при практическото прилагане на закона.

- Промени, във връзка с изискванията на директива 2007/74/ ЕО и решения на СЕО. Направени са промени в чл.58 относно освобождаване от данък върху добавената стойност на вноса на стоки в личния багаж на пътника. Промяната е продиктувана във връзка с отмяната от 01.12.2008 г. на Директива 69/169/ЕОИ и с влизане в сила на Директива 2007/74/ЕО от 01.12.2008 г. В сега действащия ЗДДС вносет на стоки в личния багаж на пътника се освобождава от данък, когато това е в рамките на разрешения безмитен внос, т.е водещо при освобождаването е митническото законодателство. С Директива 2007/74/ЕО се променя принципът на освобождаването, като то ще се извършва съгласно разпоредби в данъчното законодателство на страната ни.

Предложено е създаване на чл.73а, с което се цели съобразяване на българското ДДС законодателство с решенията на Съда на ЕО. По конкретно допълнението е във връзка с съобразяването на закона с решение на СЕО (дела С-94 и С-95 от 2007), съгласно което правото на данъчен кредит е налице във всички случаи на самоначисляване на данъка, при условие, че сделката не е укрита. Тази норма третира случаите, при които начисляването на данъка се извършва от получателя, като фактически дължимият данък обичайно е равен на правото на данъчен кредит по същата доставка, поради което не възниква реално задължение за лицето към бюджета. В повечето случаи неначисляването на данъка от задължените лица се дължи на неправилно разбиране на данъчното третиране на доставката, неправилното определяне на мястото на изпълнение на доставката, съответно неправилното определяне и на лицето – платец на данъка. При осъществяване на данъчен контрол съществува практика данъкът да се начислява от органите по приходите, като същевременно не се признава право на приспадане на данъчен кредит, включително и когато лицата, без да укриват сделката (отразили са я счетоводно), не са издали протокол за самоначисляването на данъка. Това противоречи на практиката на Европейския съд съгласно горесцитираните решения и ощетява задължените лица.

- Промени в съответствие с Директива 2006/112/ ЕС. Прехвърлянето на стоки от данъчно задължено лице, за целите на неговата икономическа дейност, от страната към друга държава членка се приравнява на възмездна доставка, чрез предложени текст в чл.6, ал.3, т.3 от ЗДДС. С приравняване на това прехвърляне на възмездна доставка, се цели данъчно задълженото лице да формира облагаем оборот за задължителна регистрация по закона и се отстранява пропуск при въвеждането в българското законодателство на Директива 2006/112/ ЕС. В чл.13, ал.3 от ЗДДС промяната е по отношение на лицето, което извършва вътреобщностното придобиване. Така в хипотезата на ВОП на стоки премествани от държава членка за целите на икономическата дейност на лицето до територията на страната, ще попадат и лицата, които не са регистрирани по ЗДДС, но извършват такова прехвърляне на стоки. За тези лица ще възникне задължение за задължителна регистрация по ВОП при достигане на прага. В същия член е предложено и е създадена ал.6, с която за ВОП се счита и получаването на стоки на територията на страната от данъчно задължено лице или данъчно

незадължено юридическо лице, изпратени от трета страна или територия, които стоки са внесени от това лице в друга държава членка.

Другите промени в съответствие с Директива 2006/112/ ЕС са свързани с прецизиране на текстовете.

В чл.85 е уточнено, че данъкът е изискуем от всяко лице когато е посочен във фактурата и/или известието към нея. В сега действащата в закона разпоредба, данъкът е изискуем, и когато е начислен с протокол. Чести са случаите на съставяне на протокол и посочване на данъка от лицата при неправилно разбиране на данъчното третиране на доставката, неправилно определяне на мястото на изпълнение на доставката, съответно неправилното определяне и на лицето – платец на данъка, които са установявани в хода на ревизия на органите по приходите. В тези случаи органите по приходите не признават право на данъчен кредит, а в същото време начисления данък остава в резултата за периода.

С промяната в чл.162 е дадено право на приспадане на данъчен кредит на лицето и при вътреобщностно придобиване на инвестиционно злато, което е в съответствие с Директива 2006/112/ ЕС. В действащия закон това не е разрешено. Отмяната на т. 6 (име, фамилия и подпис на съставителя) на чл.114, ал.1 е свързана със съществуващото в момента противоречие с разпоредбите на Директива 2006/112/ ЕС по отношение задължителните реквизити, които трябва да съдържа фактурата.

Чрез създаването на чл.174а от ЗДДС се въвежда законово основание на регламент на Комисията (ЕС) № 31/96 от 10.01.1996 г относно удостоверяване статута на дипломатически представителства и консулски мисии, международни организации, институции на Европейския съюз и въоръжените сили на други държави страни по Северноатлантическия договор за освобождаване от задължение за заплащане на данък, за които Република България е държава домакин. Редът за издаването на удостоверението вече е уреден в ППЗДДС.

- Друга част от промените са свързани с текстовете, които създават проблеми при практическо прилагане на закона.

Направено е предложение за изменение в чл.130 от закона по отношение възникването на данъчно събитие по доставките при бартер. Промяната се състои в това, че данъчното събитие и по двете доставки ще възниква по общите правила на закона, като доставката с по-ранна дата на възникване на данъчно събитие, се счита за авансово плащане (цялостно или частично) по втората доставката (това е доставката, за която датата на данъчно събитие ще възникне по-късно). Съгласно действащия закон данъчното събитие по двете доставки възниква на датата на възникване на данъчното събитие на по-ранната от тях. При този режим на прилагане възникнаха множество въпроси и спорове в случаите на извършване на доставки в условията на бартер между лица, при които едното или двете лица не са регистрирани по закона. В тези случаи, когато данъчното събитие за едната доставка по общите разпоредби на закона фактически възникне на дата, след датата на регистрация по ЗДДС на лицето- изпълнител по тази доставка, не се начислява ДДС, с което се нарушават основните принципи за облагане с данък върху добавената стойност.

В сега действащия закон в случаите на прекратяване на регистрация по закона на лице, което ще бъде прието по наследство (т.е. предприятието на ЕТ ще се наследи) или на лице, което се преобразува по ТЗ за наличните стоки към момента на deregистрация на това лице, се счита че не е налице доставка на стоки, докато за наличните към момента на deregистрация услуги това правило не важи. За да се изравни данъчното третиране на стоките и услугите в посочените случаи в разпоредбите на чл.111, ал.2, т.2 и 3 са добавени услугите.

В чл.39, т.4 е направено допълнение, с което към освободените доставки са добавени имплантируемите медицински изделия задвижвани с човешка енергия, генерирана в човешкото тяло или земното притегляне, когато са част от медицинските услуги оказвани от здравните заведения. В действащия закон този вид протези не попадат в обхвата на освободените здравни (медицински) услуги оказвани от здравните заведения, а подобните на тях доставки на активно имплантируемите медицински изделия попадат в тази хипотеза.